

ORKDAL MENIGHETSBLAD

Nr. 10

DESEMBER 1980

30. årgang

LJOSÉ STJERNER SKIN

AV UNNI WOLD (oktober 1980)

*Ljose stjerne skin —
høgt over heimen min —
Lat meg i din glans få kvila —
lat meg sjå ein engel smila —
Gjev meg salig ro —
i din glans få bo.*

*Ljose stjerne mild —
lat meg få høyra til —
som ei stjerne på din himmel —
langt frå jordelivets vrimmel —
Slik at eg i natt —
finn min Frelsar's skatt.*

*Ljose stjerne blid —
hjelp meg på rette sti —
så eg Jesu stall kan finna —
om Guds kjærleik eg vert minna —
Ver mi lykt, mitt mot —
lys du for min fot.*

*Ljose stjerne skin —
lyst over Frelsar min —
så eg aldri han vil mista —
aldri mørket meg få frista —
Julestjerne kldr —
trygt med deg eg går.*

I tidens fylde

Kaare Rogstad

Dei gamle profetane som i om lag 2000 år hadde spådd at Gud eingong skulle senda Messias til jorda for å frelsa alt folket, hadde aldri nemnd når han skulle koma. Dei nyttar seg av uttrykket: «tidens fylde». Mange ting kan ligga i denne formularen, — t.d. at lidingsbegret skulle vera fullt for Israelsfolket, eller kanskje var det tilhøva som skulle vera ferdig tilrettelagt for evangeliets ferd ut gjennom verda. I så måte må ein sjå på Aleksander den stores innføring av sams hellenistisk kultur i Midtaustlanda og seinare Romerrikets frammarsj kring heile Midhavet som ein stor føremon når lærersveinane sidan skulle vandra ut med bodskapet. Paulus til dømes, som for gjennom alle land i Lilleasia, gjennom Grekenland, Italia, Sydfrankrike og trulegvis Spania, han reiste heile tida i same keisarriket med det same borgarbrev. Likevel er det vel helst Guds time som ligg i profetens ordval. «Tidens fylde» var når Gud såg at den laglege tid var inne.

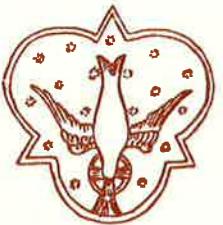
Underleg er det for oss å veta at jødefolket var fullt overtydd om Messias' komme og trudde minst like fullt og fast på Han som vi, og det like lenge før Kr.f. som vi lever etter Kr.f. Fariseane på Jesu tid hadde den overtydinga at Messias skulle koma på den dagen heile folket samstundes hadde greidd å halda alle Guds bod dagen tilendes. Da skjø-

nar vi at det var forventning tilstades. Men vel var det ikkje alle som venta. Mange var meir oppatt av livsens lyst og dagens krav, dei nære ting. Men dei som venta — dei stille i landet, vart dei kalla, dei fekk sjå frelsa då Messias kom. Dei tok vel til med gjetarane på Betlehemsmarka, med Simon og Anna i templet, med lærersveinane, dei 70 som vart utsende og dei mange, mange som fekk møta Frelsaren i sitt liv.

Menneska kan ikkje frelsa seg sjølv. Det seier Guds ord, og all verdens soge stadfester det. Menneska hadde årtusener til rådvelde før Messias kom, og store kulturar hadde oppstått og forgått, men mennesket var likevel prisgitt livets spel og menneskelig lidenskap og gir. Nauda på jord var så djup og stor at Gud sjølv laut stiga ned og gjeva menneska utløysing gjennom sonen sin, den einborne, Jesus Kristus. Evangelisten Johannes uttrykker dette slik: «Ordet var kjøt og tok bolig iblandt oss». Friviljug kom han til jord og friviljug gjekk han opp på krossen for at «vi skulle ha fred med Gud».

Juleevangeliet er like aktuelt gjennom alle tiders skiftande soge. Mannehjartet er det same gjennom alle tusenår og under alle himmelstrøk. Alle har vi den håtten i oss at vi vil oss sjølv og vår eigen lyst, men samstundes

(Framh. s. 2).

SLEKTERS GANG**Døpte**

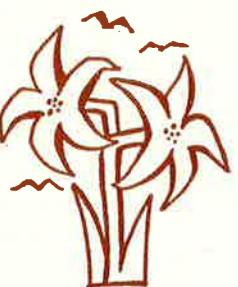
ORKLAND:
02.11. Håvard Metliås

ORKDAL:
02.11. Wenche Riststad
Siv Merete Withbro
Ellen Marie Øien Kulbotten
Bjørn Tore Halgunset d. i
Narvik
16.11. Unni Lunde
ORKANGER:
16.11. Anita Ebbesen

Vigde

ORKLAND:
08.11. Joar Stølhaug og Tove Dahlø

ORKDAL:
01.11. Morten Ødyn og
Maret Katrine Berg (pr.ktr.)
17.10. Tore Husby og
Gunvor Asbøll (Soreskr.ktr.)

Døde

ORKLAND:
11.11. Annette Grø f. 1891

ORKDAL:
03.09. Martha Fossum f. 1911
26.09. Einar Lynum f. 1900
03.10. Sivert Fandrem f. 1889
15.10. Karl Gjøås f. 1898
23.10. Johanna Elvbakken f. 1891
04.11. Trygve Hammer f. 1930

Orkdal menighet**Juledag**

blir det julekonsert i kyrkja kl. 20.
Dei vanlege kor og orkester deltar.

Bibeltime

i Megarden 21.1. kl. 20

Aksjonsveke

skal det verta i februar. Gunnar Bon-
saksen blir talar.

Gjønnes Sleksstevne

En liten orientering etter Gjønnes
slektstevne 13. juli i år. Det var van-
skelig å sette opp et budsjett som var
helt riktig, så vi valgte å sette det
så høyt at vi var sikker på at det
holdt. Da regnskapen var oppgjort,
viste det seg at det var et overskot
på omtrent 3500 kr. Regnskapen er
revidert av Kari Ustad og Birger
Ustad og funnet rett.

Hva skulle vi gjøre med disse pen-
gene? Vi ble enige om å kjøpe en
stein å sette opp på kirkegården til
minne om Ane H. Gjønnes og hennes
to ektefeller, Ingebrigt J. Gangås og
Ingebrigt J. Melås. Vi vet ikke hvor
noen av dem ligger begravet, men har
fått utpekt et riktig fint sted av kir-
ketjeneren Lars Fandrem. Når du kom-
mer inn kirkeporten og tar av til
høyre og går ca. 50 m, finner du den
til venstre ved siden av en stor bjørk.
Ville gjerne gi denne orientering gjennom
menighetsbladet. Først og fremst
til dere som deltok på slektsstevnet,
for det er jo dere som har betalt den.
Den kostet 3183 kr. Håper dere er
enige i avgjørelsen, og vi sender dere
en hjertelig takk.

Enda er det noen kroner til overs.
Dette og penger som kommer inn ved
eventuell salg av slektsboka senere
går til blomsterfondet til forskjønnelse
av kirkegården.

Med hilsen for komiteen

Ole Gjønnes

Kjolen

finnes De hos

Dagny Korsli A.s

BARDSHAUG

Tlf. 80 395

**OPPFOTOGRAFERING
AV GAMLE BILDER**

Gjør familieveggen komplett.
Vi hjelper Dem med dette.

Fotograf Kvarsnes

Plater og musikk-kassetter
stort utvalg i gitarer.

Tlf. 80 356 Orkanger

24.10. Johannes Ophaug f. 1913
27.10. Ingolv Erik Kvaale f. 1917
29.10. Otto Johannes Ludvig f. 1901
05.11. Marit Haugem f. 1897
10.11. Martin Vatslag f. 1892
ORKANGER:
23.10. Johan Leknes f. 1909
06.11. Aagot Mathilde Dragseth f. 1935

Framh. frå s. 1

kjenner vi også lengten etter fred
i hjarte og sinn, glede i hug og
frelse og utløysing frå alt vondt.
Her er det vel løyndomen med
juleevangeliet kan finnast: «Idag
er født dykk ein Frelsar i Davids
by, Han er Kristus, Herren.»
Juleevangeliet er Nåde. Nåde er
å få noko som ein ikkje har fortent.
Frelsaren kom til oss alle.
Han hadde omsut for kvart eins-
kjent menneske. Han sett ikkje
noko vilkår, utan det at ein lyt
taka imot hans gave, — frelsa.
Inn i frelsa, inn i Gudsriket tving-
ast ingen. Berre den som sjølv
vil, kjem dit. Den store Meister
sa om seg sjøl at han skulle kom-
ma att, — eingong når jorda sin
grunnvoll skal rokkast. Alle norske
skolebarn veit det. Alle vaks-
ne veit det vel også. Likevel er
det no som då Jesus fyrste gongen
kom hit. Ikkje alle går og
ventar. Mange som har namn av
å vera kristne, er meire oppatt
av livets lyst og dagens krav og
dei nære ting. Men lat oss hugsa
at dei som ventar, — dei er det
som skal sjå Guds Frelse, og og
så det vil skje «i tidens fylde.»

K. R.

MENIGHETSBLAD

for Orkdal prestegjeld

7330 Sverdmo

Utgitt av sokneråda i Orkdal

Redaksjonsnemnd:

Gunnerius Kjøren Jorhild Ljøkkel

Agnes Singstad

Redaktør:

Kaare Rogstad

Kasserar:

Einar Garberg, 7320 Fannrem.

Postgironummer 3 26 87 29.

Takk for gaver og kontingent.

Ekspedisjon:

Sigmund Gjelsvik, 7300 Orkanger.

Sverdmo Prenteverk A/S, Sverdmo
7330 Sverdmo

Smått om mangt**Res.kap. Bertel Aasen**

har permisjon frå 4.1. 1981 og i 12 ve-
ker. Han skal gå på kurs ved Modum
bad og nervesanatorium. Vikar vert
spr. Olav Olsen, ein kjær gamal kjen-
ning i Orkdalsføret.

anna enn JESUS KRISTUS: HUGS
Johs. 3, 16:

Så høgt har Gud elsa verda at
han ga sin son den einborne for-
at kvar den som trur på han
ikkje skal fortapast men ha evig
liv.

Søndag 9.11.

vart 100 årsjubileet for opprettinga
av den andre prestestilling
i Orkdal prestegjeld høgtida. I
Moe kyrkje var det festgudstene-
neste ved prestane Einar Koren
og Inge Eidhamar. Ei nokså full-
sett kyrkje fekk eit godt gjensyn
med dei tidlegare res.kap.ar.
Brødrene John og Brage Fagerli
song. Om kvelden var det fest i
misjonshuset der både dei gjest-
ane prestar og prestegjeldets eig-
ne deltok. Der var også song av
brødrene Fagerli, og av Sverdmo
songlag. Knut Liøkelsøy og Einar
Koren heldt kvar sine festtaler.
Det var ein fin og minnerik fest.

Søvasskjølen Fjellkyrkje

Vi takkar for store gaver frå dykk
som har sendt pengar på giroblanket-
ten som var lagt med i forrige kyrkje-
blad. Første veka kom det inn ca.
5000 kr. Det lovar svært bra. Men vi
treng respons frå mange, mange
fleire. Eit godt tips. La Søvasskjølen
Fjellkyrkje få ei julegåve. Stikk inn
om posthuset, og saka er ordna.

Søvasskjølen Fjellkyrkje
7310 Gjølme
Postgiro.: 3 67 54 36

Ei lita påminning om jul

Festen til minne om Jesu fød-
sel feirer kirken på et riktig tids-
punkt. Det vil si om det er riktig
plassert i historien vet jeg ikke.
Men i nåtiden, i vår tid, er det
riktig. Når dagene er aller mør-
kest, når vi har det gamle året
bak oss, når det ukjente, nye står
foran oss, feirer vi jul. Da kom-
mer evangeliet om Frelserens fød-
sel til oss.

Det er vondt å leve i mørke.
Det er vondt å slepe på sin for-
tid. Det er skremmende å leve
foran en ukjent framtid. Inn i
vår verden har Gud sendt sin
Sønn. Han smiler mot oss fra det
vakre juleevangelium. Han teg-
ner et kors over det gamle året.
Han gir oss sin hand foran det
ukjente nye. Frykt ikke! sa en-
gelen til hyrdene på marken. Det
er Guds hilsen til alle mennesker.
Grunnen til den nye trygghet er
Jesus, Kristus Herren i Davids
by. Jesus er Guds hand rakt mot
mennesker i mørke, mot mennesker
som sleper på sin fortid, mot
mennesker som frykter sin fram-
tid. Det er godt å få ta imot Je-
sus i tro, og gi ham handa.

Med disse ord skal jeg få ønske
en gledelig jul i heim og menig-
het. Takk til alle jeg fikk møte i
det gamle året. Takk for samar-
beid og fellesskap. Må Gud gi oss

et godt nytt år med fred i verden,
fred i kirken og fred i hjertene.

Hilsen
Kristen Kyrr Bremer

Trelast og bygnings-
artikler på lager.
Gunstige priser

**Orkdal
Sag & Høvleri**

Tlf. 82265

**SØVASSKJØLEN
FJELLKIRKE**
postgiro 3675436 GJØLME.
EI KIRKESAK FOR ALLE
I ORKDAL.

Menighetsbladets ekspeditor

Sigmund Gjesvik fyller 70 år 21.12. Og menighetsbladet vil skunda seg å vera mellom dei første gratulantar. Gjesvik er fødd på Røros og utdana seg som kand. filol. ved Kongelege Fredrik Universitet (som universitetet i Oslo dengongen heitte). Hans fagkrets er norsk, historie og tysk. Til Orkdal Landsgymnas kom han første gang som vikar i 1936. Da var han enno ikkje ferdig med si utdaning. Frå hausten 1939 var han fast tilsett lektor ved skolen fram til 1978. I alle desse åra fekk han gjeva ungdom klok og god fagutdaning attåt at han freista gjeva dei kjærleik til norsk kultur, soge og språk. Mange er nok vene — gamle elevar som med takksame tankar hugsar inspirerande timar med Sigmund Gjesvik.

Når menighetsbladet vil gratulera er det også avdi Gjesvik dei seinaste åra har vore menighetsbladets ekspeditor på friviljug og gratis basis. Etter at kvart nummer har kome ut, har han fleire timars arbeid med å distribuera bladet attåt at det heile året kjem rettingar og forandringar i distri-

busjonslista. Den må vera korrekt til kvar tid. Hjarteleg til lukke med dagen og mange rike år vi vonar fylgjer.

Kaare Rogstad

Helårs-trim

A. Todals
Eftf.

Tlf. 80 278
Orkanger.

papir til bruk i samband med «dostolen». Det var ei tid blad frå slike bøker. Dei underslo eg, og eg har dei enno.

I salmeboka fann eg mange kjente salmar som er omsett og teke med i vår norske salmebok. Det var og notar til mange av dei, og det var ofte kjente tonar. Testamentet las eg dagstøtt i, og eg trur eg las det ut to gonger, den tida eg hadde det. Eg fann at eg hadde mykje utbytte av å lesa Guds ord på eit anna språk. Det var ei gammal omsetjing som sikkert var teke beinast frå grunnteksta. Det er underlegg å tenkje på at same kor dårleg det daglege kosthaldet var, så vart eg ikkje sveltefora åndeleg. På denne måten kunne det bli gode stunder i den triste sella. Saman med ein skjønsam og fredeleg kamerat, vart det helgefred innom murane. Eg sette meg i kråa ved varmerøra, bretta ullteppet godt ikring meg, så hadde eg det lunt

og godt. Ein har Ordet, og ein har bøna. Allmaka kjem ein så nær. Trugsmålet frå dei som har deg i si makt skremer ikkje lenger. Ein kjänner seg trygg og glad. Ein får sanna røyndomen i det som Paulus talar om i Romarbrevet kap. 3, 3 - 5. om trengsler som verkar tålmod...

Eg var svært varsam med å lata vaktene sjå at eg hadde desse bøkene frå ungdomsavdelinga. Det var mest om kveldane eg hadde dei framme. Ein dag, det måtte vera ein søndag føremiddag, sto eg bort ved brisken med Testamentet i handa. Det var den brisken som var bikka opp på veggen. Brått og uventa kom vakta inn. Med det same døra gjekk opp, var eg lynsnar og sleppte boka ned i åpningen millom brisken og veggen. Men han såg det. Streng i oppsynet kom han mot meg: «Was hast du da? kom det kvast. «Eit Nytestament», sa eg. Eg fiska det opp frå sengklærne og rakte

Orkanger menighet

Ungdomsarbeidet:

11.12. Grautkveld på bedehuset kl. 19.

Eldrearbeidet:

6.12. Eldretreff på Orkanger aldersheim kl. 17.00. Sang av Orkanger Musikklag. Program ved barna.

Bibeltime

4.12. kl. 20.00 hos Kirsti og Atle Sætre, Hovsbakkan. Audun Slettahjell har emnet: «Profeten Jesaja — en som var lydig mot kallet».

Lysmesset:

i Orkanger kirke er i år bestemt til den 7.12. kl. 18.00. Orkangerspeiderne vil delta med skriftlesning og lyttenning.

Meldal og Orkdal Ungdomskor blir med oss og synger julen inn i Orkanger kirke den 21.12. kl. 19.00. De vil framføre Mons Leidvin Takles og Trygve Bjørkrheims' julekantate: «Den Store Stjerna».

Framhald

En hedersmann går fra borde etter 40 års tjeneste i Kirken

Når dette leses har organist Erling Hoff ved Orkanger kirke og Den Gode Hyrdes kapell fylt 70 år. Det skjedde den 23.11. Det er vanskelig å forstå når vi ser den ungdommelige organisten i rask marsj på veg til eller fra tjenesten.

Hoff tok i ung alder organistseksamen og sanglærereksamen ved Trondheim Musikkskole og ble sommeren 1940 ansatt som organist på Orkanger. Der arbeidet han under hele krigen. Da freden kom hadde han lyst til å prøve seg også på et annet sted. Det hadde sammenheng helst med at avlønningen på Orkanger var i dårligste laget. Han søkte permisjon, og mens broren Anton vikarierte — tok Hoff organiststillingen på Røros i 1946. Det var nok ment for en kortere tid — men Hoff ble der til utgangen av 1949 — i 4 år. Da gikk turen tilbake til Orkanger der orgelstolen igjen ventet. Den har så Hoff siden slitt frem til idag. Det blir 40 år lang tjeneste i Den Norske Kirke, og av disse år er 36 brukt i barndommens kirke. Vi må også nemne at Hoff i 4 år hadde halve organist-tjenesten i Moe kirke. Det var i de årene prestegjeldet vårt bare hadde 2 prester — (1972 - 1976). Hoff er en kirkens mann også utenfor det rent musikkos. Med hengivenhet og innsikt har han meninger om gudstenestens opplegg og «tar dagens tone» på en fin måte. Kirkeårets rytme føler han på pulsens med en egen fin intuisjon. Mange er de prester som har fått hans vennskap og som før gudstenestene har fått oppmuntring når det trengtes, og gode ord når gudstenesten var slutt.

Men Hoff har naturligvis vært mye mere enn «bare» organisten. Han var også læreren og kordirigenten. I løpet av 50 år er det nesten uråd å nevne alle de kor han har stått i ledelsen for. Ofte var det flere samtidig. Starten

var vel i siste halvpart av trettårene, da han dirigerte både det daværende Orkanger damekor og Orkanger ungdomskor. I sin Rørostid startet han Røros barnekor, som fremdeles er i virksomhet. Han ble også den første dirigent av Arbeiderkoret på Røros. Det ble startet omtrent ved hans ankomst til Bergstaden. Her i Orkdalsføret har han vært dirigent for Orkdal Mannskor, Orkdal bl. kor, Orkdal Arbeiderkor (Orkla-koret) og Orkanger Mannskor. Utenom prestegjeldet var han dirigent for Viggjakoret og for Trondhjems Mannskor. Det siste i nesten 18 år. (om nedskriveren av disse linjer glemmer noen kor — så er det fordi jeg har spurt sangere for lite og slik ikke har den fulle oversikt.)

Organiststillingene her i Orkdal har hele tiden vært deltidstillinger og helst dårlig avlønnet. Så ble da Erling Hoff også skolelæreren i musikk og sang. I mange år var han tilsatt ved Løkken ungdomsskole. I sin Rørostid var han lærer både ved beidsforhold og avlønning.

Ved Orkdal Landsgymnas

(Orkdal videregående skole) var han tilsatt i 18 år. Også ved skolen han var ansatt, hadde Hoff elevkor — så langt elevenes sangferdigheter tillot det. Mange års-kull vil nok med glede minnes skolekorenes gledesstunder. I tillegg til alt dette hadde Hoff privatelever i musikk. Hoffs virksomhet i så måte strakk seg langt ut over nabologets geografi. Det var faste turer til Børsa, Skaun, Løkken og Lensvik.

Orkdal menighetsblad vil stille seg i gratulantenes store rekke, selv om det blir noe post festum. Vi er glad for at Hoff ikke så umiddelbart slutter i menighetens tjeneste. Selv om han nok har sagt opp stillingen — har han sagt seg villig til å fortsette til en ettermann/kvinne er kommet på plass, og er også villig til å ta vikartjeneste når det trenges. Vi ønsker altså hjertelig tillykke med riktig mange, mange otiums-år.

Orkanger menighet vil senere finne en anledning til å takke organist Hoff mere offisielt.

Kaare Rogstad

Geitastrand menighet

Geitastrand kirke trenger pedell. Stillingen er en bistilling og avlønnes på timebasis. Forøvrig vil kirkeverge Gunnerius Kjøren kunne gi opplysninger om arbeidsforhold og avlønning

Geitastrand kirke trenger også 3 - 4 som på frivillig basis kan være prestens medhjelpere. Dette er frivillige ombudsstillinger uten lønn. Om det ved en kirke er f.eks. 4 medhjelpere, trenger en jo ikke bli så svært bundet — når bare en trenger å være tilstede ved hver gudsteneste. Skal en menighet fungere fullgodt ved sine gudstenester, trenger vi hele reportoaret av tjenester. Det ville

være ille om Geitastrand kirke ikke skulle greie å stille noen som var villig til å være pedell eller medhjelpere. Derfor ber vi alle tenke etter: «KAN JEG KAN SKJE GREIE DETTE — ER DETTE ET KALL TIL MEG?»

Orkanger Gartneri

Orkedalsvegen 10
Innh. Oddny Blomli
Tlf. 80 348

Alle sorter blomster til alle slag anledninger. Kistepynt utføres.

Kretsleirenes tilbud var mange. Jeg kan nevne noen:

Kanopadling, «haik» med overnatting under åpen himmel, radiospeiding, laksefiske, ridning, orienteringsløp, volleyball, førstehjelp, sporavstøping, leirbål, bibelstudiegrupper, gudstjenerster.

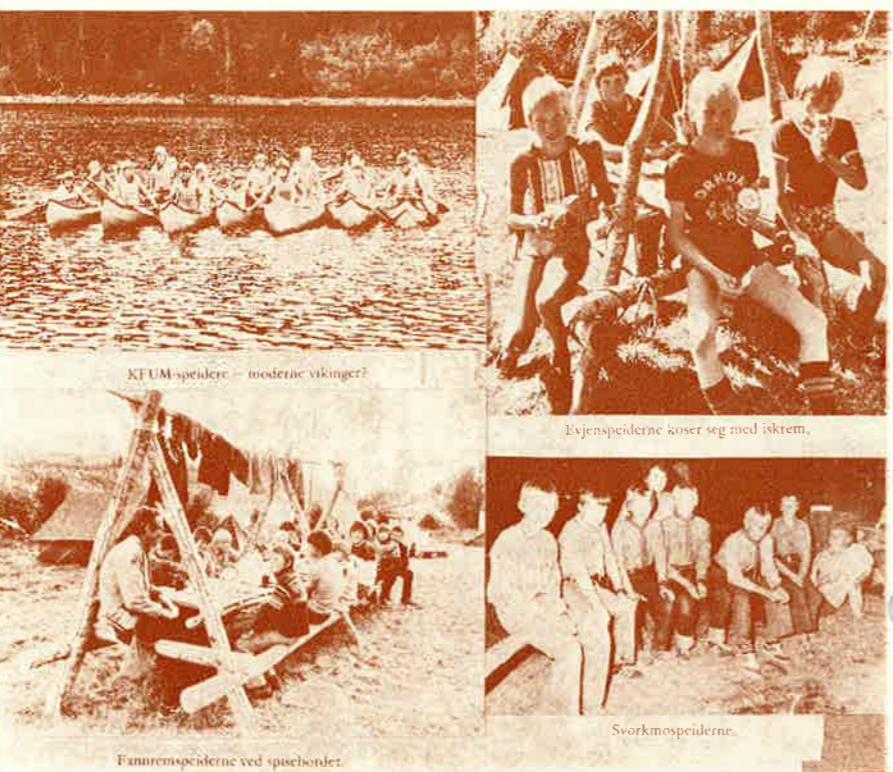
På Storbuan var hovedemnet for bibelstudiegruppene «Himmelens og jordens skaper.» Samtaler om dagens tema ble først gjennomført i de enkelte grupper — deretter avsluttende oppsummering i felssamvær med leirpresten.

Som deltaker på KFUM-speidernes kretsleir er det naturlig for meg å nevne leirens motto som var: «FREMAD — OPPAD — UTAD». I dette ligger at speiderne skal strebe fremad mot nye mål, kunnskaper og erfaringer, vi skal søke Gud og være åpen for Hans ord, og vi skal være villige til tjeneste for andre og søke vennskap med våre medmennesker.

Refrenget på vår leirsang lød slik:

«For vi vil gå vid're
fremad — i livet
oppad — mot himmelen
og utad — til vår bror.»

Bildedekningen fra de to kretsleirene blir dessverre ulikt fordelt, men

det skyldes ganske enkelt vanskeligheter med tilgang på representative bilder.

Tore Dalen
gruppeleder i 1. Fannrem KFUM

mar som vert minna om ved kvar høgtid. Dette kan føre til at det ikkje er noko ved høgtida som grip oss. Vi får da ikkje tak i det som høgtida serleg minner om. Da dette blei klårt for meg bed eg fram for jul og andre kyrkjelege høgtider, at Gud i denne høgtida må gje meg fornying.

Slik at eg i høgtida opplever noko nytt. Tida for høgtida vert då ei gild tid, for eg går då i spanning og ventar på kva Gud vil gje meg i denne høgtid. Vitnemålet som den gamle bar fram sette seg fast i minnet, og fleire av dei som hørde dette, har seinare fram for kva kyrkjeleg høgtid, bede om at i denne høgtid måtte Gud gje oss noko nytt. Du som les dette, gjer som den gamle, då får du noko nytt til jul.

Ludvik Aasen

Orkel — et kvalitetsprodukt

Maskiner og redskaper for landbruket

JOH. GJØNNES %
MEK. VERKSTED - JERNINDUSTRI
7320 Fannrem - Tlf. 82 375

SØLVVARER
til
**BARNEDÅP BRYLLUP
KONFIRMASJON**
Gullsmed

John ROHME
7300 Orkanger

Den residerende kapellanstilling i Orkdal

Fra 1671 kan vi følge dei residerende kapellanars rekke opp igjennom prestegjeldssoga fram til 1814. Da vart Skaun anneks overført til Børsa prestegjeld og res.kap. stillinga i Orkdal vart inndratt. Slik var det berre ein prest i Orkdal fram til 1880. Dette året kom Peter Marius Brodahl til Orkdal som sokneprest. Han satte seg straks i sving med å få ordna til ei prestestilling nr. 2. Etter endal brevveksling med departementet vart det ordna slik at om sokneprest og almoe (menighet) kunne skyte til noe til lønnen — så ville departementet gå med på å opprette et kallskapellani. Dette kom i orden. Men noen kallskapellan vart ikkje tilslatt. Det var prestemangel, og dei nye kandidater fekk betre stillingar og søkte ikkje på kallskapellaniet i Orkdal. Det vart ståande ledig. Det er mogleg at ein og annan tilfeldig vikar kan ha vore her — men namn på slike kan vi ikkje finna. Da er det at herredsstyret i Orkdal tar eit initiativ. Som sak 8/85 (11.4.) er handsama eit skriv frå I. Aarlivold vedlagt til lister med underskrifter. Aarlivold peiker på at no må herredsstyret foreta seg noko. Prestegjeldet er for stort for ein prest og det er utkantane som blir mest skadelidane. Om ein får omgjort kalls.kap. stillinga til res.kap. stilling, så var det meir vonleg å kunne få ein søker. Med 11 mot 6 stemmer vart det vedtatt å oversenda saka til sokneprest Brodahl til uttale. Saka kjem så oppatt som sak 7 på møte 15.6. Soknepresten har svart positivt og det blir vedtatt mot 4 stemmer å be departementet om å omgjøre stillinga. I vedtaket var også med ein setting om at Res.kap. måtte tilpliktes å bo i øvre ende av bygda. 1 stemte imot dette. Som sak 6 i møte 29. august kjem saka oppatt enno eingong. Det er prosten som skriv og vil vita 3 ting: A: Kor stor skyssgodtgjersle herredsstyret vil yta. B: Kor mange «konfirmerede» vaksne det er i prestegjeldet som kan bli tilplikta å ofra til res.kap. 1 gong for året.

C. Om det er fastsett noko grenser for res.kapellaniets arbeidsområde. (Det prosten var ute etter var nok om res.kap. skulle ha sitt eige arbeidsområde eler om sokneprest og res.kap. skulle ha heile prestegjeldet ilag. Herredstyret har nok ikke skynta dette heilt. Det går fram av svaret i vedtaket.

A. Skyssgodtgjerdsla fastsettes til 40 kr. året. Det same har soknepresten blir det opplyst. B. Det er 2953 offerpliktige i prestegjeldet. C. Det er ingen bestemt sokneinndeling mellom de to kyrkjer. Folk har fått velge kva for ei kyrkje dei søkte kyrkjelege forretningar i. Men ein antok at det naturlege sokn ikring Moe kyrkje var 22 km. langt i Østvest retning og 16 km i nord-syd retning.

Lille juleaften i 1885 kjem det brev frå Stiftsdireksjonen om at det 14. des. var gjeve kgl.res. om at kallskapellaniet i Orkdal skulle inndras og eit res.kap. embete opprettes. Stillinga var alt utlyst. I resolusjonen (og utlysinga) var ingenting sagt om res.kap.s bustad. Dette hadde sikkert sin årsak i at herredsstyret ikkje hadde avgrensa res.kap.s virkeområde. Søkere meldte det seg no mange av — og vi får denne res.kap.-rekke: Nummerert fortløpande etter den gamle rekke frå 1671.

15. Otto Hilmar Selmer 1886 - 1894 (han vart seinare spr. i Tjømø) Budde på Mobakk.

16. Gustav Jensen 1894 - 1906 (han vart seinare spr. i Frue kirke) Budde på Mobakk.

17. Ingolf Riddervold 1906 - 1912 (han vart seinare res.kap. i Lier) Budde ei tid på Gisvold og seinare på Bårdshaug.

18. Egil Brekke 1913 - 1918 (var seinare spr. i Frogner) Budde i lærar Nilsens hus på Årlivoll.

19. Richard Sverre Kreutz 1918 - 1920 (vart seinare spr. i Dovre) Budde i lærar Nilsens hus på Årlivoll.

Etter han vart stillinga ståande ledig. Det var ingen søker på res.kap. stillingar landet over. Det var prestemangel og kandidatar gjekk beinast inn i sokneprestestillingar. Så vart det å basera seg på vikarar. Den første var pensjonert sokneprest L. J. Wormdal som vikiarierte i 4 år, 1920 - 1924. Han budde på Kvivilv — Fannrem. Etter at Wormdal døyde i 1924 kom det ingen vikar før i 1929. Det var Thorvald Mo. Han vart værende til eit stykke ut i 1930. Han budde på Kvivilv — Fannrem.

20. Trygve Lergaard 1930 - 1961. (Vart seinare spr. i Orkdal) Budde dei første åra på Minne — Fannrem (og fleire andre stader) Fekk sjølv ordna med reisinga av res.kap. bustad på Årlivoll der familien budde frå 1949 - 1961.

21. Einar Koren 1962 - 1972. (Vart seinare spr. i Furnes)

22. Inge Gerhard Eidhamar 1973 - 1978 (vart spr. i Borgund)

21. Bertel Aasen 1978 -

Res.kap.s inntekter var ikkje store dei første åra. Utan at nedskrivaren av dette har funne det nokon stad - så meiner eg å vita at res.kap. i 1880 hadde 900 kr. året. I tillegg hadde han eit årleg offer og betaling for kyrkjelege forretningar. I eit brev til den

SKOTØY
for hele familien.

Ingv. Solbu eftf.
Orkedalsveien 71
7300 Orkanger

første res.kap. i 1880 skriv spr.
Brodahl kva kapellanen skal ta
for dei ymse tenester:

Dåp

For dåp betales 2 kr. Avslag har
dog vært gjort for fiskere på
Øren, for uekte børn og for noga-
le få familier i Svorkbygden.

Vigsel

Kr. 8 for småkårsfolk og fattige.
Kr. 10 for husmænd og tjenestefolk.

Kr. 12 for gårdsmannsfolk når
hverken brud eller brudgom skal
arve gård.

Kr. 14 eller 15 eller 16 etter
skyldøre når det er bønder og når
det er velhavende.

Jordfestelser

Dødfødte kr. 1

Husmænd og Inderster kr. 1,50
Spedbarn og gårdsmannsfolk kr. 2

eldre børn av gårdsmannsfolk
kr. 2,50
konfirmerede børn kr. 3

Gårdmannsfolk og velhavende
kr. 4.

Ønskes ligtale betales kr. 10,—
jordfestelsen inklusive.

Så kan det nemnast at 5.2. 1921
ga biskopen løyve til at det vart
ført eigne kyrkjebøker for Ork-
land sokn. Det er første gongen
underskrevne har sett at Orkland
sokn er nemnd, utan at eg tør
garantera dette.

Kaare Rogstad

Bestill time for fotografering.

Fotograf J. Sødahl

Tlf. 80259

Orkanger

Svorkmo Prenteverk A/S

Vend Dykk til oss når det
gjeld trykking av blad, tids-
skrifter, forretningstrykk
m.m.

Telf. og post: 7330 Svorkmo.

Svorkmo kyrkje på Smedhaugen

Dette er vel det første biletet me
kan vise fram av Smedhaugkyrkja
som ei tid stod oppe på Svorkmo.
Den første kyrkje i den øvre
luten av bygda var Verkskyrkja
som stod på Schankebakken. Ho
vart vigd i 1675 og stod der i
171 år til ein storflaum i Svorka
pinsedag 19 mai 1816 gjorde at
kyrkja måtte rivast. Det vart så
sett opp ei ny kyrkje på Smed-
haugen med den skilnad at denne
var 8 kanta og Schankebakkyrkja
var 4 kanta. På Smedhaugen
sto denne kyrkja så i jamt 50 år,
da ho vart flytta til Mo, der den-
ne vart vigd i 1867. Smedhaug-
kyrkja finns det ikkje noko biletet
av, men K. M. Elda har skrive
om utsjånaden nøyde i «Sogor,
segner og hermo».

Kn. L.

Ein må tru at ho mest har
«treft spikaren på hau», eller
kva tykkjer du? Dette biletet vert
for ettertida brukta når det gjeld
Smedhaugkyrkja, — godt er det.

God jul!

Eit trettiårsminne om ein mørkredd student og noko meir

I august 1948 var det nordisk
studentmøte i Trondheim. Fleire
hundre studentar frå alle
fem norderlanda møttest i «Stu-
dentforbundets» regi. Stud.jur.
Arne Fjellbu (nov. forstander for
Waisenhuset i Trondheim) og
underskrevne som den gong var
stud.teol. var sekretær for møtet
og vi hadde eit stort strev på
førehand med å få innkvartert
alle, ordne med mat og program-
opplegg. Sjefssekretær for møtet
var biskop dr.teol. Tord Godal
(dengongen stiftskapellet i Ni-
daros). Han hadde alle tråder i
si hand, var vært for leidrarar og
talarar. Augustdagane var av dei
aller finaste og studensmøtet
vart ein fulltreffar av fyrste klas-
se. Mangt eit varig venskap fekk
si innleiing desse dagane.

No meinte ikkje eg å fortelje
så mykje frå sjølv møtet. Det
var no forsåvidt tradisjonelt i sitt
opplegg. Nei, eg vil berre trekke
fram to-tri hendingar ikring mø-
tet.

Laurdagen var nest siste møte-
dag. Det var ein strevsam dag
med intenst møteprogram og
sterk varme. Sist på kvelden
hadde nokre studentleidrarar frå
dei ymse landa funne seg ein pri-
vatheim der dei kunne slappe av
og retteleg kose seg. Då med eit
kom samtal til å dreie seg om
munken som skulle gå att i Dom-
kyrkja. Særleg var eitpar sven-
skar svært ivrige etter å få høyra
om kva som måtte ha hendt ved
eitpar hove. Dei hadde på føre-
hand høyrd om bispinne Gle-
ditsch' underlege opplevingar og
også kva som hadde hendt ein
ung prest i 1930. Det var tydeleg
at dei to-tri som visste noko om
dette vegra seg for å fortelja.
Men di meir dei vegra seg, dess
ivrigare vart dei andre. Tilslutt
så kom då heile reportoaret. Vi
fekk høyra om Bispinna som had-

de sett ein munk i Mariakapellet
ved eitpar hove og om ein ung
prest som hadde vore ute for un-
derlege hendingar med den same
munken den varme utstillings-
sommaren i 1930. Og så gjekk
det som det gjerne gjer. Snart
ein, snart ein annan hadde noko
å leggja attåt og vi som aldri
hadde høyrd noko om dette før,
vi sat og skutta oss og gjorde
store auge. Kunne no verkeleg
alt dette ha funne stad? Sjølv
gjekk eg heimatt i den overty-
ding at dette berre måtte ha med
spente nerver og overtru å gjere.
Dette skulle ingen få meg til å
tru på.

Siste møtedagen vart ein sön-
dag av dei finaste solskinnsdagar
Trondheim kan by på. På føre-
middagen var det nattvergduds-
teneste i Nidarosdomen, der
fleire prestar gjorde altarteneste.
Elles utetter dagen var det «fri-
dag» til kl. 21. Då var det slutt-
møte med avskilstaler og helsing-
gar. Dette møtet tok slutt omlag
kl. 23. Kl. 2330 skulle det vera
midnattsmesse i vår frue kyrkje.
Det var absolutt siste program-
post. Nett idet vi skal forlate
møtesalen, kjem Tord Godal burt
til meg, stikk ein nykkel i handa
mi og segjer. «Prestekjolen min
vart hengande att i sakristiet i
domkyrkja idag. No treng eg
han i vår Frue kyrkje. Du må
vera snild å henta han for meg».
Javel, så sto eg der med nykke-
len i handa og hadde fått det opp-
drag å gå inn i den kyrkja som
den gamle munken skulle gå att
i. Eg tok sykkelen min og for-
snøggt opp mot domkyrkja. Au-
gustnatta var mørk og oppe ved
kyrkja var det ikkje eit einaste
lys nokon stad. Så syntet det seg
at porten rundt kyrkjeparken
var stengd. Iallefall klara ikkje
eg å få han opp. Eg sto så i no-
kre sekund og vurderte om eg

re og vi tende alle dei lys vi kunne finna fram til. Så tumla vi om noko før vi fann fram til rette staden der prestekjolen hang. Og eg synes eg ser det for meg enno idag. Korleis to vaksne karar heldt kvarandre i handa der dei leita seg fram i kyrkja. Ei salmebok som låg på ein benk fall i golvet. Det fekk hjarta til å banga enno snøggare i oss og ingen ga seg tid til å plukka ho oppatt. Då prestekjolen var funnen og vi tokka oss ut av kyrkja att, kan eg minnast at vi gjekk baklengs ut av Mariakapellet. Vi fekk liksom ikkje til å snu ryggen til kyrkjeromet. Det høyrrer med til soga at ikkje eit einaste lys vart sløkkt etter oss denne seinkvelden. Kyrkjetenaren måtte vel undrast når han neste morgen fann kyrkjeromet fullt opplyst. Novel, oslostudenten og eg fekk ikkje sjå nokon munk, ikkje fekk vi høre han heller. Slik vart vi kanskje snytt, men stiftskaplanen dr. Tord Godal fekk iallefall prestekjolen sin tidsnok.

Neste morgen var det det same fine været og no var kveldstidene si oppleveling langt på avstand. Eg kunne ikkje fatte og begripe kva som gjekk av meg kvelden før og freista å overtyda meg sjølv om at eg var den same gamle likevektaren som ikkje trudde på gammalt snakk om skrømt og gjengangarar. Denne mandag ettermiddag skulle eg også få ein tur til Domkyrkja. I 1946 hadde eg vore på eit studentmøte i Hillerød i Danmark. Der hadde eg fått eitpar danske venner, som eg etter møtet hadde gjesta nokre dagar. No var det deira tur til å gjeste min heim. Denne mandagen fann eg på at eg ville syna dei Domkyrkja. Eg fekk lånt meg ein nykkel og fire studentar drog iveden. No var kyrkja triveleg å koma inn i, lys og høgreist. Alle oppskaka nervekjensler frå kvelden før var jaga bort. Vi ga oss god tid og omsider kom vi opp andre høgda i eit av sideskipa. Der er det innreid et lite kapell som vert kalla speiderkapellet. Der sette vi oss ned og mediterte. Som vi no sat der høyrdie vi trinn i kyrkja. Fyrst kunne vi no ikkje heilt lokalisera dei, men etterkvart fann vi ut at

det måtte vera einstad burte ved oktogenen eller ved Mariakapellet. Lyden av stega auka og minna og det var vanskeleg rett å vita kor dei var. Vi sat blikkande stille, våga mest ikkje pusta. Då vi så høyrrer at stega kjem næra og næra er eg iallefall overtydd om at no er det munken som er ute og går. Eg trur også dei andre var overtydde om det. Brått svingar noko levande seg om hjørnet og kjem inn i kapellet til oss. Eit lite sekund blir det ståande klumsa ved synet av oss og så sig det ned på ein stol med eit lite skrik eller meire som eit pip. Vi fire som sat der var også aldeles klumsa og kanskje skremde. Vi hadde vel alle fire venta å få sjå munken, hjarte hadde banka i oss og vi hadde knapt våga pusta. Vi trudde oss så heilt visst å vera dei einaste i kyrkja.

Etter nokre sekund sansa vi oss alle fem. Den femte var også ein ung student som hadde jobb som vikaromvisar i kyrkja. Så hadde han gløymd jakken sin tidlegare på dagen. Han hadde lagt den der oppe i kapellet og var no på veg for å henta den. Han også var overtydd om å vera einsam i kyrkja og då han brått fekk sjå fire stillesittande menneske i det dunkle kapellet, så meinte han visst også å sjå fire munkar. Situasjonen opplyste seg til smil, gaman og useieleg glede. Slik det gjernast vert når hjartebank og spente nerver brått kjenner at situasjonen er under kontroll.

Så det mest forunderlege som hendte etter studentmøtet. Dei to danske venene mine hadde slik hug til ein fjelltur for å sjå ei retteleg god gammaldags norsk seter. Slik gjekk det til at vi tirsdagen sat på toget til Soknedal. Vi hadde fått lov til å gjeste setra Kari og Ola Bjørnli hadde under Igelfjellet. Der fekk vi fleire fine dagar. Ein kveld som vi var ute og fiska kom nattemørkret noko snøgt på oss og vi tok det med ro attmed ein eld vi laga oss i vatnkanten. Då det grydde av ein ny dag vart det noko skodde og vi kom til å gå ein rang veg heim til setra. Istad fann vi ein annan seter ikkje

så langt unna vår forresten. Det var Bergsetra og der vart vi møtt av ei eldre budeie, frk. Frøseth ca. 60 år gammal. På meg helsa ha gamalkjend. Åt venene mine nikka ho og sa etter bygdens skikk: «Det er framandkarar ute og fær også? Kvar er dei karane frå då?» Då ein av dei sa namnet sitt: «Eg heiter Arne Bøgh og er frå Danmark», sette ho seg beint ned og spurde: «Du skulle vel ikkje vera fødd i Santalistan og mor di vera frå Stavanger?»

«Jau då, det stemmer», svara han. Då rann tårene hennar og ho kom og tok ikring han og slepte han att. Så syntet det seg at denne gamle seterbudeia hadde vore interessert i Santalmisjonen frå ho var ung. Då så ei ung jente frå Stavanger i tjugeåra reiste ut til Santalistan, tok ho den avgjerd at ho ville be for denne unge jenta. Det hadde ho halde fram med alle år, også etter at stavangerjenta gifta seg med den danske misjonlækjaen Bøgh og dei fekk ein son ute på misjonsmarken. Og no skulle ho så på ei norsk seter langt til fjells få sjå denne ungguten som var fødd langt burte i eit framant land.

Det vart ei forunderleg stemning inne i denne seterstova denne morgonen. Ho spurde og han svara sannande på mest alt ho spurde han om. Vi som fekk vere med der, kunne ikkje anna enn skyna at det vel måtte vera misjonens herre som hadde førd planane våre slik at denne gamle misjonsven skulle oppleva denne gledesstund.

Så er ikkje anna å føya til enn at Arne Bøgh idag er misjonslækjar på sin fars gamle arbeidsstad i India.

K. R.

Orkland menighet

Røddemøte

21. des. kl. 20.00 hos Peter Ljøkkel.

Misjonsmøte

Bøssetømmingsmøte 8. des. kl. 20.00 hos Helga Ljøkkel.

Lysmesse i Moe

Søndag 14. des. kl. 20.00 Lysmesse i Moe kyrkje der speidarane og konfirmantane deltek. Dessutan vert Orkaner Juniorkorps med.

Søndagsskolejulefest

som vanleg 2. juledag på Svorkmo Misjonshus.

Barnejulefest

I år vert det barnejulefest 4. juledag kl. 19.00 på Svorkmo Misjonshus. Alle barn og vaksne er velkomne. Det vert vist 2 filmar. Underhaldning ved speidarar. Juletregong. Allsang. Enkel bevertning. Andakt. Speidarane arrangerer.

Ungdomsjulefest

Tradisjonen tru arrangerer I.U.F. julefest 5. juledag på Svorkmo Misjonshus. Nærmere program seinare.

Eldres kyrkjedag

Søndag 4. jan. kl. 11.00 i Moe kyrkje. Etterpå vert det kyrkjekaffe for alle eldre. Vi ser på lysbilder frå Israel m.m. Kyrkjebuss om Monset.

Misjonssambandet

I tida 9. des - 14. des. vert det møter i Orkland sogn ved Anne Rein.

Bibeltime

7. jan. vert det bibeltime på Svorkmo Misjonshus ved kalls.kap. Slettahjell. Profeten Sakarias blir gjennomgått.

Røddejulefest

4. jan. på Svorkmo Misjonshus.

ROMA

Den store begivenhet til våren blir for mange årets „menighetsreise“ til Roma, med kallskp.

Ralph Müller som reiseleder og Arne Helland som sjåfør, på en av HOBs prektige "delta-400" busser. 14-DAGERS TUR, AVREISE 20.APRIL, og pris noe under kr. 4500,- som inkluderer hele reisen med moderne turistbuss og båt, lokalguide i Roma, 13 overnattinger samt 28 måltider.

Turen går gjennom: DANMARK - TYSKLAND - SVEITS - ITALIA OG ØSTERRIKE

med bl.a. mange kjente steder som f.eks. Legoland, Hamburg, Heidelberg, Luzern, Lugano, Firenze, Assisi, Venezia, Innsbruck, München, Rhotenburg o.l. osv.

De første inntegninger er allerede kommet, og vi vil anbefale interesserte å kontakte reisebyrået for nærmere opplysninger og påmelding.

NB: Husk å ordne med gyldig pass!

HOB A/S Reisebyrået. Tf. 074-51411
7200 KYRKSÆTERØRA

HOB-reiser

Helgavakt

6. - 7. desember	Slettahjell
13. - 14. desember	Aasen
20. - 21. desember	Rogstad
Juleaftan	Slettahjell
Juledag	Aasen
2.dredag jul	Rogstad
27. - 28. desember	Rogstad
31. desember	Slettahjell

Nyårsdag

3. - 4. januar	Aasen
10. - 11. januar	Slettahjell
TELEFONAR	
Prestekontoret 80 000	
Privat:	
Rogstad 82 142	
Slettahjell 80 589	
Aasen 84 188	

JUL I ARRESTEN

Da Hans Nielsen Hauge feiret jul i rådstuarresten i Trondhjem.
Dømt som løsgjenger.

Av Klara Hoem

Hverken gode tilbud eller venenes inntrengende bønner kunne forandre Hans Nielsen Hauges beslutning om å dra nordover til Trondhjem i juli måned 1799. Han hadde fått «en heftig Lyst til at bereise Trondhjems Stift i Haab om der kunne sanke nogen Frugt ved sin Virksomhed».

25 år var han da han reiste ut fra sin heimbygd for «at tale med sine Medmennesker om vor Sæligheds Sag». I tre år hadde han fartet rundt på Østlandet og Sørlandet, hvor han holdt oppbyggelser og samtidig delte ut sine skrifter. Nå var han kommet til Bergenskanten. Fem ganger var han blitt arrestert og fengslet på denne tiden for sin «utilbørlige framferd»: Han — en fattig, ulært bondesønn — å reise landet rundt og tale Guds ord! — Men i Bergen og omegn fikk han arbeide uten hindringer, ihvertfall av øvrigheten, så her måtte det være ideelt å slå seg til! — Det mente også det 70 år gamle jomfru Maren Boe, som hadde testamentert ham 1000 riksdaler, og nå tilbød ham sine betydelige eiendommer om han slo seg til ro i Bergen. Hun hadde «meget Ømhed over mine Forfølgelser og Strabadser», skriver Hauge selv, «hvorfor hun søgte at overtale mig til at blive stille i Bergen. Men jeg svarede: jeg vilde ikke blive stille her, om hun kunde give mig hele Bergen, da det stred imod min Overbevisning og Attraae, og jeg derved maatte forsømme at opbygge mine Medmennesker.»

Han pakket ranslen full av sine skrifter. Puttet også noe garn og strikkepinne ned i hånden. Knebukse og vid vadmelsfrakk hadde han. Det sprengte på av ungdomskrefter i hver muskel, og av glede i sinnet over den skatt

han hadde i sitt hjerte, den kostelige perlen, — troens store gave. Han måtte stundom småspringe, stundom synge av fryd. Men ofte ség ansvaret og den store oppgaven han hadde fått, med tyngde inn over ham. Ja til sine tider snek også tvilen seg inn.

Det ble lange veger å gå mellom hver gang han traff noen, eller så garder. Da tok han strikketøyet fram, og nyttet tida med å øve den gamle kunsten han hadde lært som smågutt. Mangt et par strømper og våtter, tildels kunstferdige, ble til under de mange milene han la bak seg.

Til Trondhjem kom han i begynnelsen av august. Han hadde fått pass av «Præsidenten i Bergen». Dette måtte alle farende folk ha på grunn av frykt for urolige elementer og en landeplage av løsgjengere, som rekte rundt i den tiden.

Hauge gikk nå først opp til politimesteren med passet sitt og meldte seg. Passet ble straks påtegnet, men like etter han var gått, ble han innhentet av en politibetjent, og politimesteren selv fulgte ham til stiftsamtmann Angell erklærte at «saa farlige forbrydere bør ikke gaa løse længer». «Men ingen af de 36 Vidner kunde sige andet, end at jeg havde opført mig vel i alle Dele, og at den Opbyggelse jeg havde udført iblandt dem, ei havde virket andet, end at ikke Faa derved havde fattet Afskye til og afstaat fra Lasterne —», skriver Hauge selv.

Han slapp fri denne gang. Grev Moltke var velvillig innstillet og fattet godhet for Hauge. Da denne embetsmann senere fikk se følgene av Hauges virksomhet, ytret han ønske om at «Han vilde komme til Strinden også for at virke mod den der herskende Drukkenskabs Last, der i høi Grad udarmede Folket».

Det ble snart kjent at Hauge var kommet til byen. Til og med i avisene stod det om ham. Trondhjemske Tidende hadde en usympatisk og grov artikkel, som

Hauge mot god betaling fikk svare på.

Forfølgelsen begynte imidlertid for alvor etter at Hauge hadde virket med oppbyggelsesmøter i november måned på Leinstrand. En av hans venner fra Stange på Hedemark, Lars Olsen Hemstad, fulgte ham og virket sammen med ham. Vekkelsens ild brøt ut, men «alt gik stille og rolig for sig, saa Bygden var snart ikke til å kjende igjen».

Stedets sokneprest, Hans Eirk-sen Steenbuch, som var en av den tids lærdeste menn, kunne ikke fordøye dette. Også biskopen, dr. Johan Kr. Schøenheyder, som fra først av var vennlig stemt overfor Hauge, fant senere ut at denne møtevirksomheten måtte stoppes og påla ham å avholde seg fra den. Hauge ville ikke gi noe løfte om dette, og det endte med at både han og Lars Hemstad ble arrestert. Lensmannen på Leinstrand, som var en av Hauges venner, ville ikke ha noe med sakken å gjøre. De to arrestantene gikk da frivillig til Trondhjem og meldte seg hos byfogden. Så ble de satt i arrest.

Dagen før julafuten ble de sendt tilbake til Leinstrand til forhør. Der var framkommet en masse onde rykter og beskyldninger. Byfogden og stiftsamtmann Angell erklærte at «saa farlige forbrydere bør ikke gaa løse længer». «Men ingen af de 36 Vidner kunde sige andet, end at jeg havde opført mig vel i alle Dele, og at den Opbyggelse jeg havde udført iblandt dem, ei havde virket andet, end at ikke Faa derved havde fattet Afskye til og afstaat fra Lasterne —», skriver Hauge selv.

Men prost og biskop hadde overlatt dem til øvrigheten, og begge ble fort tilbake til Trondhjems Rådstuearrest for å vente på sin dom. Så var man da fri bråkmakerne, og man kunne holde sin jul i fred! —

Byens folk hadde det travelt med de siste juleinnkjøpene. I gateene lød hestebjellenes klingklang. Det ble feiet og ryddet utenfor husene, og pyntet og laget istand inne. Barna sprang glade og støyende fram og til

bake og snakket om alt det gode de skulle få å spise, og om julegavene. Snart kimte kirkeklok-kene som ringte høytiden inn, og bare noen etternølere skyndte seg inn og lukket porten igjen etter seg. Det var julafuten.

Men under byens Rådhus satt Hans Nielsen Hauge i arrest. Her skulle han holde sin jul!

Arrestrommene hadde alle jordgulv. Noen av rommene var små og hadde ingen annen åpning enn døren som vendte mot en innmuret gang. Der var et større rom, «Finstuen», med 2 vinduer, ovn og to brisker, og så gjeldsarresten, som var litt mindre. Fuktigheten og stanken fra disse hullene trengte opp gjennom taket, så det måtte røykes i værelsene over når de skulle bruktes. I 7 uker satt Hauge i et av disse hullene.

Intet julelys skinte. Det var ikke noe bord å sette det på. Ikke noe juletre. Det kom ikke noe ekstra julemat heller. Ingen julegaver. —

På brisken satt Hans Nielsen Hauge og tenkte på sine medfanger som satt i Kristiania Tukthus av samme grunn som han. Sannelig ville han skrive et kristelig sendebrev til dem og alle vennene ikvel!

Blant annet skriver han:

«— — — De ugudelige rådsråslår imot oss, det lærer den daglige erfaring oss. Men dersom vi tror rett på Gud, så blir de til skamme. Om deres raseri, stolteth og deres stadig frambrystende ondskap hersker mens de lever, så vil det dog måtte tie i graven. Da vil de ikke lengre kunne true med sin makt.

— — — Det smørter meg mest at de få arbeidere skal fanges, når høsten er stor. Nå i julen kunne vi vitnet for mange. Det gleder oss dog at også her er der nogen som kan delta i samlingene om ikke vi er med. Fiendene er urolige og klager over at det er for sent å få utryddet vår bevegelse(for om de fanger en av oss, så blir der mange i hans sted. — —

Gjør eder flid og hils med Guds fred! Opplys om hvor godt det

er å eie den, og hvor ille det er å være den foruten, og vær selv ikke glemt fra eders meddelaktige i sorg og glede etter Guds vilje.

Trondhjems arresthus

julaften 1799

Hans Nielsen

SNØFRESERE

Priser fra kr. 2.820,—

SALG OG SERVICE

Einar Nøsen & Co.

Tlf. 82 197 — FANNREM

Vi ønsker alle våre abonnenter
en GOD JUL

Orkdal Elverk

Motesenteret

Arne K. Mo A.s

Sko for herrer og ungdom.

Konfeksjon for hele familien.

FANNREM

Skal det være noe nytt til jul?

Jeg har utvalget.

H. Hukkelås

7300 Orkanger

Hoff

Begravelsesbyrå

Innh. Gunvor Hoff.
Ordner alt ved kremasjoner
og begravelser samvittighetsfullt.

Adr. Sveligt. 6. Tlf. 80 183.

STØTT
VÅRE ANNONSØRER!

Hans Nielsen Hauge

En god jul ønskes
alle bladets lesere.

**Orkdal
Handelsgartneri**
7320 Fannrem

Alt i maling,
golvbelegg og gardiner.

**Fannrem
Farvehandel**
Tlf. 82332

**S ORKLA
SAMVIRKELAG**

Domus, dagligvareavd.
Byggevarer, Rør og Sanitær
El.installasjon, Norol-senter,
Systemhusavd., Serviceavdelinger

Gunnar Melås

Ass. handelsforretning

Mobil diesel, bensin og oljer.
Tlf. (074) 83 829.

ASBJØRNSLETTET

Fannrem Kafé

Telefon 82 389

Kafé og selskapslokale

Tar imot begravelser

ORKDAL MINNEFOND

De får blankettar hos:
Gunnar Melås, Kåre Gjønnes,
Johan Fagerholt, Ane Øyasæter,
Harald Metliås, Einar
Bjørndal, H. Sivertsen, Borg-
hild Asphjell, Dagny Korsli,
Harald Hukkelås. Bankane. Alf-
hild Engen.

ORKLAND MINNEFOND

Blankettar hos:
Klara Aamot, 7330 Svermo.

ORKANGER MINNEFOND

Blankettar hos: Harald Hukkelås
Bankane.

GEITASTRAND MINNEFOND

Blankettar hos:
Gunerius Kjøren

Godt utvalg i dagligvarer.
Gaveting for små og store.
K- og rikstilbud.

Vel møtt i butikk og telefon.

Erik Leland A.s
Tlf. 82 280

**Orkla
Industrier A.s**

Ferrolegeringsverket

Postboks 10
7301 ORKANGER

169507 Ingvar Grytdal. Brodert bilde
(innramma) nr. 169017 Arild Lang-
tind, Rydningen 34, 7000 Tr.heim. Ju-
leløper 1. nr. 169668 Berta Nergård.
Juleløper 2. nr. 39190 Magne Kvern-

vik, Vormstad. Brodert bilde (lang-
sting) Margit Grytdal. Pute nr.
169251, Karen Sommervold, Solbu.
Hekla duk nr. 39178, Ragnar Øyum,
Vormstad. Skjerf nr. 39143, Geir Slett-
ås, Vormstad.

Rett treking:
L.B. Aasen Jens Indergård

**8,5% RENTE
UTEN OPPSIGELSE**

Forretningsbankens
nye kontosystem

**Vi betaler mer
·og gjør det enklere
for deg**

*Det vil
lønne
seg*

Forretningsbanken a/s
DISTRIBTSBANKEN MED STORBANKENS FORDELER

Dører — vinduer — trapper

Produsent av:
H.vinduet
Husmorvinduet

Brødrene Lie %
Orkanger
Telefon 80 127

Mjølk og mjølkeprodukter
hører også med til julebordet.

Orkdal Meieri

Orkanger Ur og Optikk

Verner Svensson

7300 ORKANGER

Telefon (074) 80 195

Orkdal Sparebank

Tlf. (074) 80 450

FILIALER:

Selbekken Fannrem
Tlf. (074) 85 615 (074) 82 191
Krokstadøra.
(074) 55 589
Bankbuss betjener resten av
distriktet.

**CARBOREX
SILISIUMKARBID**
— et skarpt produkt på
verdensmarkedet!
**Orkla
Exolon % & Co.**
ORKANGER

PRESTEKONTORET

Kommunesentret

Bårdshaug

Tlf. 80 000

Kontortid:
tirsdag - fredag 10 - 14

**Orkdal
Varme og sanitær %**

Tlf. 82 393

7320 Fannrem

BOKVERKET GARDTALES I ORKDAL

kjem ut til jul og kan verta ei gild gáve til jul. Frå no vert prisene på dette bokverket kr. 300,00 for tingarar. For utabygdes kjem portoen til.

For Arbeidsnemnda Knut Liøkelsøy, form.

Gardtales i Orkdal

Dei som har tinga dette bokverket vil få bøkene i god tid føre jul, dei utabygds i posten og dei innan bygda, på bordet heime. Dei kjem frå bokbindaren til oss 10 - 12 desember.

Medan første bindet er på bortimot 5 hundre sider, så vert andre bindet på noko over 600. Av den grunn ser me oss og nødt til å legge på prisen på bokverket frå 2 til 300 kroner. Dette vil nok ikkje slå ut så mykje for bygdas folk, da mest alle heimar har tinga bøkene til ein billeg pris, kr. 150,00, og nokre få etternølarar, til 200. Desse vil i allfall få sjå, at dei fær mykje for pengane — 11 hundre sider kulturstoff.

Ein stor takk til dei som tinga bøkene så mannjamt på førehand, og slik gjorde det mogleg for oss å få til dette utan noko sers stor belastning for vår kommune, som ein alt for ofte ser når slike tiltak skal settast iverk. Elles viser eg til lysing her i bladet.

For arbeidsnemnda
Knut Liøkelsøy, form.

DA ROALD AMUNDSEN MARSJERTE TIL KYRKJE.

Det var ein sundagsmorgen i 1893. På Gardermoen sto 3de kompani av Kristiania bataljon oppstilt utefor barakken.

Så sa kaptein: «Her er gudssteneste i kyrkja i dag, om nokon ynsker å gå dit får han tre fram».

Det vart heilt stille i geledda. Ingen rørde seg. Det låg liksom ei vedkjenning i det å skulle tre fram. Så vart stilla broten. Ein høg kar med kraftig ørnennase kom fram og sto áleine foran fronten med alle augo på seg. Det var Roald Amundsen.

Det varte ikkje lenge før det sto ein breid med han og snart var det ein til og ein til. Det vart ein stor tropp som med Roald Amundsen i teten marsjerte til Kyrkja denne sundagen.

VELKOMEN TIL KYRKJA

7.12. 2. s. i advent

- Orkdal k. kl. 18. Lysmesse v. prost Rogstad.
- Orkanger k. kl. 18. Lysmesse ved kalls.kap. Slettahjell. Offer til Samemisjonen.
- Moe k. kl. 20. Advent og Julesong. Res.kap. Aasen og fleire kor medv. Kollekt til menighetsarbeidet.

14.12. 3. s. i advent

- Orkdal k. kl. 15. Adventmøte ved Helge Gudmundsen og Oddvar Hansen.
- Moe k. kl. 20. Lysmesse v. res.kap. Aasen. Offer til ungd.arb.
- Geitastrand k. kl. 20. Lysmesse v. kalls.kap. Slettahjell.

21.12. 4. s. i advent

- Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. Nattverd. Offer til Søvasskjølen Fjellkyrkje.
- Houston kl. 11. Gudst. møte v. res. kap. Aasen.
- Orkanger k. kl. 18. «Vi synger jula inn». Kalls.kap. Slettahjell og kor.

24.12. julafstan

- Orkdal sjuke- og aldersheim kl. 14. Juleandakt v. prost Rogstad.

- Orkanger Aldersheim kl. 13. Juleandakt v. res.kap. Aasen.

- Orkdal san.f. sjukehus kl. 17.15. Juleandakt v. kalls.kap. Slettahjell.

- Orkdal k. kl. 16. Barnegudst. ved prost Rogstad. Offer til barne- og ungdomsarbeidet.

- Orkanger k. kl. 16. Barnegudstene stede ved res.kap. Aasen. Offer til Samemisjonen.

- Moe k. kl. 16. Barnegudst. ved res. kap. Aasen. Offer til barne- og ungdomsarbeidet.

25.12. juledag

- Orkdal k. kl. 11. Høgtidsgudst. ved kalls.kap. Slettahjell. Offer til NMS.

- Orkanger k. kl. 11. Høgtidsgudst. ved res.kap. Aasen. Offer til NMS.

- Moe k. kl. 11. Høgtidsgudst. ved prost Rogstad. Offer til NMS.

- Geitastrand k. kl. 15. Høgtidsgudst. v. kalls.kap. Slettahjell. Offer til NMS.

- Orkdal k. kl. 20. Julekonsert. Buss frå Råbygda.

28.12. Søndag etter jul

- Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. (Dei som ønsker dåp i jula, henvises til Orkdal k. denne søndag).

31.12. Nyårsaftan

- Orkanger k. kl. 18. Kyrkjekonsert. Andakt v. kalls.kap. Slettahjell.
- Moe k. kl. 20. Kveldsmesse med skriftemål v. res.kap. Aasen. Nattverd.

1.1. Nyårsdag

- Orkdal k. kl. 11. Høgmesse v. prost Rogstad. Offer til Den Norske Sjømannsmisjon.

- Orkanger k. kl. 11. Høgmesse ved kalls.kap. Slettahjell. Nattverd. Offer til Santalmisjonen.

- Geitastrand k. kl. 11. Høgmesse v. res.kap. Aasen. Offer til Søndagsskolekretsen. Buss frå Husdalen.

4.1. Kristi Apenbaringsdag

- Orkdal kl. kl. 11. Høgmesse v. kalls. kap. Slettahjell. Offer til menighetsarbeidet.

- Moe k. kl. 11. Høgmesse v. res.kap. Aasen. «Eldres kyrkjedag». Offer til arb. bl. eldre.

11.1. 1. s. e. Kr. Apenb.s.

- Orkdal kl. 11. Høgmesse v. kalls. kap. Slettahjell. Offer til Søvasskjølen Fjellkyrkje.

- Orkanger k. kl. 11. Høgmesse ved spr. Olav Olsen. Offer til menigh.arb.

- Gjelme bedehus kl. 11. Gudst.møte v. prost Rogstad.

ÅRETS JULEGAVE!

**«Syng
for Herren»**
ORKLAND MANNSKOR
m/solister — piano, orgel. —
Dirigent, Einar Kristiansen.

Kasetten utgis i forbindelse med korets 30-års jubileum. Her finnes 14 sanger fra korets repertoar i disse år. Det er korets ønske at sangene må være med å bringe budskapet om frelse og fred til den enkelte.

Pris kr. 40,—. Kasetter kan bestilles hos:

Kjell Arne Gangås, tlf. (074) 82 641.

Arnfinn Nessen, Tlf. (074) 82 279, (074) 82 300.